Z B I Ó R

UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

ROK II Warszawa, dnia 21 lutego 1938 r. Nr 14

T R E Ś Ć:

29.

UMOWA ZBIOROWA

ustalająca warunki pracy i płacy robotników rolnych na obszarze powiatu olkuskiego województwa kieleckiego na rok służbowy 1938/39.

W dniu 3 lutego 1938 r. w Inspektoracie Pracy VII Okręgu w Krakowie została zawarta umowa w obecności p. o. Inspektora Pracy IV Okręgu inż. Jana Maciejewskiego pomiędzy przedstawicielami Powiatowego Koła Związku Ziemian w Olkuszu w osobach pp. Dr Marcelego Truszkowskiego, Dr Stefana Szczanieckiego i Wacława Skarbek-Borowskiego z jednej strony, a przedstawicielami Związku Zawodowego Robotników Rol-

nych w R. P. Oddziału Miechowsko-Olkuskiego w osobach pp. Franciszka Dynowskiego, Jana Pękalskiego i Stanisława Ulatowskiego z drugiej strony — treści następującej:

DZIAŁ I. ORDYNARIUSZE.

Postanowienia ogólne.

Art. 1.

Umowa niniejsza obowiązuje od dnia 1 kwietnia 1938 r. do dnia 31 marca 1939 r. i dotyczy z jednej strony wszystkich pracodawców rolnych, z drugiej zaś strony zatrudnionych przez nich ordynariuszy z normalną zdolnością do pracy, a mianowicie: a) fornali, parobków, stróżów, pastuchów, luzaków i stangretów, b) dozorców gospodarczych, a to gumiennych, karbowych i polowych, oraz c) rzemieślników folwarcznych, tj. kowali, stolarzy, ślusarzy, stelmachów, rybaków i ogrodników. Służba osobista pracodawcy, choćby pracująca czasowo na folwarku, nie podlega niniejszej umowie.

W stosunku do stangretów stale pełniących obowiązki przy koniach cugowych mają zastosowanie tylko art. art. 4 i 23.

Art. 2.

Umowa niniejsza stanowi w myśl ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. w brzmieniu ustalonym obwieszczeniem Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z 23 września 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 706) podstawę przy zawieraniu umów indywidualnych. Indywidualne umowy pracy zawierające warunki dla pracownika mniej korzystne niż warunki niniejszej umowy są nieważne. Dopuszczalną jest jednak zamiana poniżej określonych świadczeń na inne, za obopólnym porozumieniem.

Art. 3.

Zatargi wynikłe na tle niniejszej umowy regulują komisje rozjemcze bądź sądy państwowe według kompetencji. Do czasu uzyskania właściwego orzeczenia lub wyroku nie wolno pracodawcy wstrzymywać świadczeń, a pracownikowi przerywać pracy.

W wypadkach wyjątkowo ciężkiego przewinienia może pracodawca wstrzymać przed orzeczeniem lub wyrokiem

świadczenia, w razie jednak wygrania sporu przez robotnika, pracodawca winien wydać zaległe świadczenia wraz z dodatkiem miesięcznym w wysokości 1½%.

Pracodawca obowiązany jest wydać pracownikowi bezpłatnie książeczkę obrachunkową zawierającą spis powierzonych mu inwentarzy i do której wpisuje się wydawaną pracownikowi ordynarię i pensję. W sporach o świadczenia za dowód uregulowania należności służy książeczka obrachunkowa, książka najmu i robocizny, a także pokwitowanie zawierające wykaz świadczeń wydanych w naturze i gotówce, z datami określającymi czas, za który świadczenia te zostały wydane.

Art. 4.

Rok służbowy rozpoczyna się 1 kwietnia, a kończy się dnia 31 marca roku następnego. Obie strony obowiązuje wypowiedzenie indywidualnej umowy pracy przed upływem terminu jej wygaśnięcia, a najpóźniej do dnia 31 grudnia włącznie. Niewypowiedzenie umowy pracy do dnia 31 grudnia włącznie przedłuża milcząco umowę indywidualną na rok następny. Uchylenie się przez którąkolwiek ze stron od przyjęcia wypowiedzenia umowy pracy umowy tej nie przedłuża. Wypowiedzenie pracy ze strony pracodawcy winno być uskutecznione na piśmie.

Robotnikowi, któremu wymówiono pracę, pracodawca obowiązany jest wydać przy wymówieniu zaświadczenie o zwolnieniu (konotatkę); konotatka winna zawierać imię i nazwisko pracownika, charakter jego pracy, czas i miejsce pracy, datę zwolnienia oraz podpis pracodawcy lub jego zastępcy. W konotatce nie wolno umieszczać żadnych znaków i uwag, które mogłyby utrudnić robotnikowi otrzymanie innego zatrudnienia.

Wypowiedzenie umowy o pracę traci moc prawną o ile pracodawca do dnia 31 marca 1939 r. nie ureguluje wobec pracownika należności z tytułu zaległej ordynarii i płacy gotówkowej. W tym wypadku umowa o pracę automatycznie przedłuża się na rok następny.

W razie przejęcia obiektu rolnego w całości lub części do rządowej parcelacji wolno jest wypowiedzieć umowę o pracę w innym terminie, niż przewiduje niniejsza umowa, przy czym rozwiązanie umowy nie może nastąpić wcześniej, niż z dniem 30 czerwca przy zachowaniu 3-miesięcznego terminu wypowiedzenia. O ile w okresie tych trzech miesięcy nie nastąpi wpro-

wadzenie robotnika w posiadanie nabytej działki, termin rozwiązania umowy przesuwa się do daty wprowadzenia w posiadanie. Wyżej wymienione wymówienie możliwe jest tylko w tym wypadku, o ile robotnikowi wraz z działką przyznane zostaje prawo sprzętu o wartości co najmniej 150 zł.

Rozwiązanie stosunku służbowego w ciągu roku może nastąpić na zasadzie orzeczeń komisji rozjemczej lub też wyroków sądów państwowych, działających według obowiązującego prawodawstwa i według kompetencji.

Art. 5.

Zawarcie indywidualnej umowy z ordynariuszem nie może być uzależnione od trzymania przez niego posyłek. Żony pracowników nie mogą być zmuszane do pracy. Dojenie krów i inne roboty odbywać się mogą na zasadzie osobnej umowy.

Stosunek wzajemny.

Art. 6.

Pracodawców oraz ich zastępców obowiązuje grzeczne traktowanie pracowników i ścisłe przestrzeganie umowy, a zwłaszcza regularne wypłacanie świadczeń i płac przewidzianych umową.

Pracowników obowiązuje grzeczność wobec pracodawców i ich zastępców, ścisłe przestrzeganie zawartych umów, pilne i sumienne spełnianie obowiązków, dążność do jak największej wydajności pracy i stosowanie się do wszystkich zarządzeń pracodawcy lub jego zastępcy, odnoszących się do wykonywania obowiązków służbowych oraz przestrzeganie wszystkich przepisów porządkowych w obrębie folwarku, jako też dbałe i staranne obchodzenie się z powierzonym sobie inwentarzem żywym i martwym.

Czas pracy.

Art. 7.

Rozkład godzin pracy ustala się podług poniższej tabeli, przy czym fornale mają być zwalniani przed południem o pół godziny wcześniej, aniżeli inne kategorie pracowników, a to dla koniecznego obrządku inwentarza.

Tabela czasu pracy.

Miesiąc		Praca do południa od godz.	Praca do południa do godz.	Przerwa na śniadanie godzin	Przerwa obiadowa godzin	Praca po południu od godz.	Praca po południu do godz.	Przerwa na podwieczor. godzin
Styczeń		8.00	12.00	—	1½	1.30	4.00	—
Luty		7.30	12.00	—	1½	1.30	5.00	—
Marzec	1—15 16—31	7.00	12.00	—	1½	1.30 1.30	5.45 6.15	—
Kwiecień	1—15 16—30	6.00	12.00	½	1½	1.30 1.30	6.45 7.15	—
Maj	1—15 16—31	6.00	12.00	½	1½	1.30 1.30	7.30 8.00	½
Czerwiec	1—30	6.00	12.00	½	2.—	2.00	8.20	½
Lipiec	1—15 16—31	6.00	12.00	½	2.—	2.00 2.00	8.20 8.00	½
Sierpień	1—15 16—31	6.00	12.00	½	2.—	2.00 2.00	7.50 7.15	½
Wrzesień	1—15 16—30	6.00	12.00	½	1½	1.30 1.30	6.30 6.15	—
Październik	1—15 16—31	7.00	12.00	—	1½	1.30 1.30	5.30 5.00	—
Listopad		7.30	12.00	—	1½	1.30	4.15	—
Grudzień		8.00	12.00	—	1½	1.30	3.45	—

Przyjmuje się czas słoneczny z tym, że za początek pracy z rana i po południu uważa się wyjście z podwórza, za koniec — zejście z pola. Początek i koniec pracy zaznacza się sygnałem. O ile pole odległe jest o więcej niż 2 km od podwórza, robotnika należy zwolnić z pracy o 10 minut wcześniej w stosunku do każdego kilometra powyżej 2-ch. W razie pilnej potrzeby podział pracy może być zmieniony, jednakże tylko w ten sposób, aby ogólna ilość godzin została ta sama.

Na żądanie pracodawcy w razie pilnej potrzeby, pracownicy są obowiązani do pracy poza wyżej określonym czasem, lecz za osobnym wynagrodzeniem po cenach za godzinę 40 gr. Wynagrodzenie za nadgodziny nie ma zastosowania, jeżeli pracodawca udzielił robotnikowi następnego dnia urlopu na czas o 25% dłuższy, niż trwała praca ponad normę dnia poprzedniego. Do robotników, pobierających wynagrodzenie za roboty wykonane poza unormowanym wyżej czasem pracy, nie zaliczają się pastuchy, stróże nocni i dozorcy, o ile wykonywane przez nich roboty nie przekraczają zakresu ich zwykłych obowiązków.

Wypłata za pracę w godzinach nadliczbowych winna być dokonywana w terminie miesięcznym z dołu.

Samowolne i nieuzasadnione opuszczenie roboty podczas godzin pracy, niestawienie się do pracy, oraz samowolne spóźnienie się jest niedopuszczalne i powoduje potrącenia, jak przy nadgodzinach.

Art. 8.

Obrządek inwentarza odbywa się poza godzinami pracy, bez specjalnej dopłaty. Wstawanie do obrządku inwentarza oraz naszykowanie wozów i narzędzi powinno mieć miejsce nie wcześniej niż o 2 godziny przed rozpoczęciem pracy. Obrok, siano itp. karma dla inwentarza mają być przygotowane uprzednio, w godzinach pracy w miejscach na to wyznaczonych.

Kolejne dyżury przy inwentarzu w nocy lub w dni świąteczne obowiązują wszystkich fornali bez specjalnej dopłaty. Pastuch jest wolny od pracy co trzeci dzień świąteczny (niedziele i święta) i na ten czas zastępuje się go przez innych, wyznaczonych na ten cel pracowników za oddzielnym wynagrodzeniem.

Stróże nocni mają codziennie wolny czas do zakończenia robót przedpołudniowych, a w miesiącach listopadzie, grudniu, styczniu i lutym, z wyjątkiem pory obiadowej, aż do rozpoczęcia

stróżowania, następnie zaś mogą być zatrudniani przy wszelkich robotach wedle uznania pracodawcy. W pozostałych miesiącach, o ile stróżują w porze obiadowej, otrzymują później czas wolny, równy porze obiadowej. W miesiącach od 1 października do 31 marca, stróż nocny otrzymuje od pracodawcy kożuch lub inne odpowiednie ciepłe okrycie na czas warty.

Dla dyżurnych w stajni winna być urządzona prycza z siennikiem.

Warunki wynagrodzenia.

Art. 9.

Wynagrodzenie ordynariusza składa się, prócz wyszczególnionych poniżej świadczeń, przede wszystkim z pensji, płatnej kwartalnie z dołu, nie później jak w 7 dni po skończonym kwartale oraz z ordynarii wydawanej w pierwszych dwóch tygodniach każdego kwartału.

W razie niemożności wydania należnej ordynarii z powodu wypadków losowych, nastąpi ustalenie terminu w drodze bezpośredniego porozumienia stron. W drugim kwartale służbowym obowiązuje wydanie co najmniej połowy ordynarii w terminie, reszta zaś może być wydana po żniwach.

Art. 10.

Pensja dla ordynariuszy wymienionych w art. 1 w punkcie a) wynosi 144 zł, w punkcie b) 160 zł, a w punkcie c) — 200 zł rocznie.

Ordynarii otrzymuje kategoria a) i b) 12 q rocznie, w tym 2 q pszenicy, 6 q żyta, 4 q jęczmienia, z wyjątkiem folwarków: Sieciechowice, Celiny, Gołoszyn, Cianowice, Smardzowice, Władysław, Smoleń, Udórz i Klucze, w których otrzymują o 1 q żyta rocznie więcej, zaś kategoria c) — 16 q rocznie, w tym 3 q pszenicy, 9 q żyta i 4 q jęczmienia. Luzacy nie obrządzający inwentarza otrzymują we wszystkich folwarkach o 1 q pszenicy i 1 q jęczmienia mniej.

Art. 11.

Zboże wydawane na ordynarię musi być zdrowe i dobrze oczyszczone.

W majątkach, w których sieje się groch lub hreczkę w dostatecznej ilości, może być wydawane za obopólnym porozumieniem 80 kg grochu lub 100 kg hreczki za 100 kg pszenicy.

Mielenie zboża odbywa się na koszt pracodawcy, w młynie przez niego wskazanym, przy czym nie więcej niż połowa ordynarii może być zmielona na pytel. Jeżeli pracodawca nie opłaca przemiału, lub nie daje takowego we własnym zakresie, winien wydać robotnikowi wzamian 1 1/2 q żyta rocznie.

Art. 12.

Ordynariusze otrzymują ziemi wynawożonej pod ziemniaki, kapustę i ogrodowiznę: kategoria a) i b) — 0,28 ha (150 prętów), zaś kategoria c) — 0,37 ha (200 prętów). Z powyższej ilości gruntu pod ziemniaki, wydziela się odpowiednią ilość pod ogrodowiznę w pobliżu domu.

W zamian gruntu mogą być wydawane zależnie od umowy gotowe ziemniaki czyste, bez ziemi, przy czym oblicza się 1 q ziemniaków za 1 ar ziemi.

Utrzymanie inwentarza.

Art. 13.

Ordynariusz ma prawo trzymać na oborze dworskiej 1 sztukę bydła z przychówkiem do 2-ch miesięcy. O ile ordynariusz nie trzyma krowy, otrzymywać będzie mleko niezbierane w ciągu 6 miesięcy zimowych po 2 litry, zaś w ciągu 6 miesięcy letnich po 3 litry dziennie. Na czas zapuszczenia krowy ordynariusz otrzyma 120 litrów mleka.

Wprowadzenie do dworskiej obory nowej sztuki bydła nie może nastąpić bez uprzedniego zezwolenia pracodawcy, lub jego zastępcy, a to dla uniknięcia zawleczenia zarazy.

W wypadkach trzymania krowy przez ordynariusza, pracodawca daje latem bezpłatne utrzymanie na wystarczającym pastwisku, takim jak dla bydła dworskiego, z wyjątkiem sztucznych pastwisk i łąk kośnych. W braku odpowiedniego pastwiska należy wydawać dostateczną ilość zielonej paszy.

Na zimę wydaje się na każdą krowę 4 q gotowych ziemniaków, lub 6 q buraków, albo 6 q liści z buraków należycie zakonserwowanych, albo 6 q wytłoków dołowanych, lub 7 litrów wywaru dziennie na krowę. Poza tym 8 kg sieczki i plew

zbożowych dziennie na krowę oraz potrzebne plewy dla trzody chlewnej.

Trzymanie kur jest dozwolone, trzymanie zaś gęsi, kaczek, gołębi i królików zależy od zgody pracodawcy.

Opał.

Art. 14.

Ordynariusz otrzymuje rocznie opału 20 q węgla i 12 q drzewa szczapowego suchego, wydawane miesięcznie z góry. W zamian za węgiel może być wydawane drzewo w stosunku 1 q węgla = 2 q drzewa szczapowego suchego.

Mieszkania pracowników.

Art. 15.

Ordynariusz otrzymuje mieszkanie składające się co najmniej z jednej izby z podłogą oraz komory. Izby winny być wytynkowane, a co najmniej dokładnie wylepione ze szczelnymi drzwiami i oknami na zawiasach. W oknach mają być całe szyby, a w razie stłuczenia się szyb pracownik jest obowiązany wstawić je w przeciągu 2-ch tygodni. Wapna do bielenia dostarcza pracodawca dwa razy do roku w ogólnej ilości 15 kg na mieszkanie. Mieszkania mają być ze szczelnym dachem. Tam gdzie dachy są popsute muszą być naprawione w ciągu miesięcy letnich. W majątkach gdzie woda zacieka do piwnic i mieszkań pracowników, winny być one zabezpieczone w ciągu lata od wody napływowej.

W wypadku gdy w mieszkaniu pracownika nie zostały założone podłogi, pracodawca winien wydać dodatkowo 12 q drzewa szczapowego suchego w stosunku rocznym ponad normę przewidzianą w art. 14.

Pracodawcy winni dbać, aby otoczenie mieszkań pracowników było higieniczne. Obowiązuje wybrukowanie dostępu do studzien oraz zastąpienie zgniłych cembrzyn nowymi, lub też zapewnienie pracownikom w inny sposób zdrowej i czystej wody do picia. Zbiorniki na nawóz nie mogą się znajdować w bliższej odległości aniżeli 20 m od mieszkań służbowych. Pracownicy mają składać nawóz ze swoich chlewów w przeznaczonym na to miejscu. W pobliżu mieszkań mają się znajdować zasło-

nięte ustępy w dostatecznej ilości, które pracownicy obowiązani są utrzymywać w porządku i czystości. W mieszkaniach nowobudowanych, lub gdzie jest odpowiednie pomieszczenie w dotychczasowych budynkach, powinna być urządzona łaźnia. W innych majątkach, o ile istnieje możliwość, pracodawcy są obowiązani do urządzenia kąpieli. Pracownicy są obowiązani utrzymywać mieszkania i otoczenie w porządku. Trzymanie inwentarza w mieszkaniu jest stanowczo wzbronione. Sublokatorów nie wolno przyjmować bez zgody pracodawcy, któremu przy wprowadzeniu się ma być zameldowany stan rodziny pracownika.

Art. 16.

Pracownik otrzymuje pomieszczenie na ziemniaki, pomieszczenie dla bydła we wspólnej czeladnej oborze, lub specjalnie przeznaczonym na to budynku, pomieszczenie dla trzody chlewnej i pomieszczenie na opał, nadto w miarę potrzeby słomę do sienników, na przykrycie okopowizny i na ściółkę dla swego inwentarza, przy czym nawóz stanowi własność pracodawcy.

Furmanki.

Art. 17.

Pracownicy otrzymują w razie potrzeby:

a) zbiorową furmankę do jednego z najbliższych młynów i z młyna, oraz do najbliższego miasta w dniu targowym, nie częściej jednak jak raz na kwartał,

b) do zwózki w dni powszednie swoich produktów rolnych, wyprodukowanych w tymże folwarku,

c) po księdza, z chrztem, ślubem i pogrzebem.

Art. 18.

Fornalowi jadącemu w interesie pracowników furmanką nie należy się żadne dodatkowe wynagrodzenie, jak również za kolejne wyjazdy w dni świąteczne, po lekarza, do kościoła itp.

Art. 19.

Pracownikowi wysłanemu w drogę poza obręb majątku w interesie pracodawcy na dłużej niż na pół dnia, należy się od-

powiednie utrzymanie w naturze, lub strawne za każdą pełną dobę zł 1.60, jeżeli zaś wyjazd trwa krócej niż całą dobę—30 gr na śniadanie, 80 gr na obiad i 50 gr na wieczerzę. Nadto, w razie konieczności najęcia noclegu, należy się pracownikowi zwrot rzeczywistych wydatków z tym związanych. W drodze godziny pracy nie obowiązują.

Urlopy.

Art. 20.

Pracownik otrzymuje w ciągu roku na żądanie 12 dni płatnego urlopu w dni nieświąteczne. Wybór dni urlopu odbywa się w porozumieniu z pracodawcą lub jego zastępcą. W czasie pilnych robót urlopy mogą być wydawane tylko w wypadkach wyjątkowo ważnych. O ile pracodawca godzi się na łączne 2 lub więcej dni urlopu, które obejmują święto, dzień ten liczy się za dzień urlopu. Poza tym odchodzącemu robotnikowi należy się na wyszukanie posady 6 dni wolnych od pracy, bez potrącenia świadczeń.

Sianie nawozów sztucznych.

Art. 21.

Robotnicy zatrudnieni przy sianiu nawozów sztucznych otrzymują dodatek do swej podstawowej płacy 40 gr dziennie przy siewie maszynowym, a 20 gr dziennie przy siewie ręcznym oraz ochronne okulary i odpowiednie worki dla ochrony odzieży.

Zapomogi na wypadek śmierci.

Art. 22.

Na wypadek śmierci pracownika otrzymuje jego żona i dzieci przez pół roku wolne mieszkanie, a wynagrodzenie i ordynarię za 1 kwartał. O ile ziemniaki zostaną zasadzone przed śmiercią pracownika, zbiór ich przypada na własność rodziny zmarłego.

Ubezpieczenia.

Art. 23.

Do czasu wprowadzenia ustawowego ubezpieczenia na starość, pracodawcom nie wolno przy końcu roku służbowego

wręczać konotatek tym ordynariuszom, rzemieślnikom i stangretom, którzy przepracowali na dobro pracodawcy lub danego gospodarstwa 25 lat oraz tym pracownikom dniówkowym, którzy przepracowali w danym gospodarstwie lub u danego pracodawcy 20 lat w charakterze ordynariusza i stracili całkowitą, lub częściową zdolność do pracy z tytułu starości.

Powyższy okres 25 lat liczy się dla robotników dniówkowych, ordynariuszy, rzemieślników i stangretów od ukończenia 18-go roku życia.

Tytułem do zwolnienia tych pracowników nie może być niezdolność do pracy, lecz przewinienia służbowe.

Pracownicy objęci niniejszym artykułem obowiązani są do wykonywania swych obowiązków w granicach swej zdolności do pracy, pomimo przepracowanych 25 lat.

W wypadkach stwierdzonej zupełnej niezdolności do pracy z powodu starości, pracownik nie jest obowiązany do pracy i w tym wypadku świadczenia jego mogą być obniżone, jednak nie niżej, niż do połowy świadczeń ordynariusza.

Udowodnienie zupełnej niezdolności do pracy lub jej zmniejszenia ciąży na pracowniku.

Art. 24.

Rezerwistom powołanym na ćwiczenia lub w razie mobilizacji wydaje się świadczenia zgodnie z obowiązującymi w tej mierze ustawami i nie uważa się tego za przerwę w pracy (do art. 23 niniejszego orzeczenia).

Inwalidzi.

Art. 25.

Inwalidzi, pracujący równie skutecznie, jak pracownicy z normalną zdolnością do pracy, pobierają równe z nimi wynagrodzenie. Inwalidzi ze zmniejszoną zdolnością do pracy pobierają odpowiednio niższe wynagrodzenie.

DZIAŁ II. STALI ROBOTNICY DNIÓWKOWI.

Art. 1.

Umowa niniejsza dotyczy z jednej strony wszystkich pracodawców rolnych, zatrudniających tego rodzaju pracowników,

z drugiej zaś strony stałych robotników dniówkowych i obowiązuje od dnia 1 kwietnia 1938 r. do dnia 31 marca 1939 r.

Art. 2.

Obowiązują następujące artykuły Działu I, ustalającego warunki pracy i płacy dla ordynariuszy: art. 2, 3, 4, 6, 7, 19, 21 oraz odnośny ustęp art. 23.

Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe wynosi w kategorii I zł 0,20, w kategorii II—zł 0,30, w kategorii III—0,40 za godzinę.

Art. 3.

Indywidualne umowy zawiera pracodawca bezpośrednio z pracownikami, lub też, o ile idzie o małoletnich, z ich prawnym opiekunem. Z chwilą zawarcia takiej umowy pracodawca jest obowiązany dać stałe zatrudnienie, a pracownik stale uczęszczać do pracy. Jeżeli pracodawca nie dostarczy pracownikowi pracy, winien mu zapłacić zarówno w gotówce, jak w naturaliach, tak, jak za dzień przepracowany. Pracodawca nie jest obowiązany dostarczać pracy w razie niepogody pracownikowi, zaś te dni wliczają się do obowiązkowego minimum, które wynosi 120 dni w ciągu 6 miesięcy zimowych, a 140 dni w ciągu miesięcy letnich, z wyjątkiem pracowników do lat 16-tu, w stosunku do których obie strony obowiązuje minimum 15 dni w miesiącu.

Jeżeli pracownik opuści pewną ilość dni z powyżej wyznaczonego minimum nie będąc chorym, pracodawca za każdy dzień niestawienia się nie wyda mu żadnych świadczeń, a ponadto potrąci normę dzienną żyta. Pracownik winien zawsze uprzedzić pracodawcę, jeśli nie może następnego dnia stawić się do pracy.

Art. 4.

Ustala się 3 kategorie stałych robotników dniówkowych:

Kategoria I — do lat 16

Kategoria II — wszystkie dziewczyny ponad lat 16 oraz chłopcy od 16 do 18 lat.

Kategoria III — chłopcy powyżej lat 18 zdolni do wszystkich robót i do kosy.

Art. 5.

Warunki wynagrodzenia stałych robotników dniówkowych ustala się następująco:

A) w naturaliach:

1) żyta otrzymuje za dzień pracy:

Kategoria I — 1 kg,
Kategoria II — 1$^1/_2$ kg,
Kategoria III — 2 kg.

Żyto wydaje się kwartalnie z dołu, przy czym pierwszego lipca może być wydana połowa należnej ilości, druga połowa zaś po żniwach. Koszta przemiału ponosi pracodawca.

2) Ziemniaków otrzymuje rocznie:

Kategoria I — 6 q,
Kategoria II — 9 q,
Kategoria III —12 q.

Wydawanie ziemniaków uskutecznia się co pół roku z dołu, w terminach 30 września i 31 marca.

W razie porzucenia przez stałego robotnika dniówkowego pracy przed końcem roku ze złej woli, przepadają mu na rzecz pracodawcy ziemniaki oraz połowa żyta należna za ostatni kwartał.

B) w gotówce według poniższej tabeli.

Kategoria	w miesiącach		
	listopad grudzień styczeń luty	marzec kwiecień wrzesień październik	maj czerwiec lipiec sierpień
I	zł 0,60	zł 0,70	zł 0,90
II	zł 0,70	zł 0,84	zł 1,—
III	zł 0,80	zł 1,—	zł 1,20

Wypłaty gotówkowe uskuteczniać należy najpóźniej co miesiąc z dołu.

Przewodniczący:

(—) *Inż. Jan Maciejewski*

Przedstawiciele
Powiatowego Koła Związku
Ziemian w Olkuszu

(—) *dr M. Truszkowski*

(—) *dr Stefan Szczaniecki*

(—) *W. Skarbek-Borowski.*

Przedstawiciele Związku
Zawodowego Robotników
Rolnych R. P.

(—) *Fr. Dynowski*

(—) *Stan. Ulatowski*

(—) *Jan Pękalski.*

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

ZAMÓWIENIA I WPŁATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA UL. DŁUGA 38/40.

Drukarnia Państwowa Nr 96717. 12.II.1938. 800.

Prenumerata roczna 20 zł. **Cena niniejszego numeru 30 gr.**